

la galeria

REVISTA

SEMANAL

Redacción y Administración
CERVANTES, 2 (Entl.º)

● PRECIO: 15 CTS. ●

Centro de Venta y Suscripción:
Librería Batllósera, Ingenieros, 3.

FULL DE VIDA

Els empordanesos, catalans del món

per ELIES BACH

Llegint la història dels temps que no s'han escrit, però que d'ells troben relleig els homes intelligents per a muntar-la, veiem que l'empordanès és el català del món.

Algú potser no l'entengui aquesta declaració; però tampoc nosaltres no tenim la culpa que les closques dels homes tanquin cervells desiguals. Això són misteris de la Natura, que per ara hom no pot pas esbrinar.

No hem pas de dir tampoc exactament els centenars de milers d'anys que fa que els homes rossolem per damunt la terra, només apuntarem a la correguda les petjades generals per arribar allà on volem: que l'empordanès és el català del món.

Damunt de les senzilles planes de LA GALERIA, hem dit ja més d'un cop, que dir-se empordanès venia de molt lluny, i que de catlans o catalans ens en diem d'ençà de l'onzena centúria. Com que no hem pas de repetir, recularem tant com se pugui, i veurem: que el primer vestigi d'home de que es té notícia, és la raça de Neanderthal. Aquell home encara és una bèstia, no pot articular paraules; sols guissa, perquè la seva mandíbula enlloc d'un altaveu, són les barres de

mastegar. La seva talla és curta. Viu al ras i acampa a la pendent de les collades, al peu dels espadats i als arenys de riu. El trobem a l'Europa occidental.

L'Empordà tingué de morador semblant criatura. Ho prova la mandíbula trobada a Banyoles.

Darrera Neanderthal, vénen els Cro-Magnon. El clima era dur i buscaven el refugi de les coves. Ells eren caçadors i s'escampen arreu d'Europa; des dels Pireneus arriben fins i tot a la India.

Construïren els monuments megalítics.

L'Empordà n'està sembrat; els Cro-Magnon, doncs visqueren a casa nostra.

Durant l'època que se'n diu del coure, la Península Ibèrica fou el centre de aital cultura en l'Europa occidental, perquè l'Andalusia i Extremadura tenien l'aram necessari pels atuells de llavors.

Al nord de Catalunya, l'aram però hi era igualment, a la banda de l'Empordà, a les entranyes del Pireneu. Això hom diu que fou uns 2.5000 anys abans de Jesucrist.

Quan vingué el temps del bronze (900 abans J. C.) trobem una gent que poblen l'occident europeu amb el nom de lígurs, i ells, naturalment, no falten a

l'Empordà, car tota la terra n'era plena.

I arriba el temps del ferro, l'ús del qual escampèn els etruscos, poble de l'Egeu, que, com els filisteus i els fenicis, per surar, s'aprofiten de la devallada de la meravellosa civilització micènica que tenia el centre a Creta.

Ja soms al segle VIII i VII abans de Jesucrist. Els celtes que són de raça indogermànica i viuen la cultura del ferro, s'expansionen cap ençà dels Pireneus, i els travessen per les collades del Porthus i la Massana arran del segle VI. N'és una bella prova la troballa a Perelada d'una necròpolis cèltica.

L'Empordà conegué els celtes.

I ara els ibers, el segon poble de nom històric, car amb el de lígurs s'anomena una barreja de gents pre-indo-germànics.

Estem a 500 anys de Jesucrist.

Els ibers se suposen els descendents d'un poble no-megalític, desembarcat al litoral d'Almeria, uns 3000 anys abans Jesucrist.

Eren de procedència africana, emparentats amb les tribus camítiques del nord d'Àfrica que formaren el pòsit de la civilització egípcia. Els berebers, o marroquins d'avui, són llurs hereus,

S'estengueren, altrament d'ocupar tot

Consultori Mèdic-Quirúrgic **JUBERT**

MALALTIES DE LES CRIATURES - - - MALALTIES DE LA PELL
CIRURGIA INFANTIL - - CIRURGIA DELS OSSOS - - DIAGNÓSTICS

Traslladat: Plaça Constitució, 7, pral.

G I R O N A

el nord d'Àfrica d'on venien, per tota la Península Ibèrica, Aquitània, Balears, Pitiuses, Sardenya, Malta i Sicília.

Eren gent frugal, diuen els historiadors, sobris, àgils, destres i amics de les dances. Si bé magres, ben nervuts; tenien la pell fosca i el cabell negre que se'l pentinaven en forma de rulls. Menjaven molt de pa i bevien vi i hidromel. Molt hospitalaris i complidors de la paraula, es tornaven ferotges en ésser enganyats. Molt individualistes no podien sofrir el jou de ningú. Per tot això els dos cabdills germans Indibil i Mandoni, foren vegades amics i enemics dels cartaginesos i dels romans; ara d'uns, adés dels altres.

Les dones llurs els agradava dur la cintura estreta com les nostres àvies amb el gipó.

Moraven poblats fortificats damunt muntanyes i pujols, amb ciutadella al cim de l'altura, i pels pendents posats en terrassa, s'hi estenien els ravals.

També moraven gran nombre de petits castells; ço que es repeteix entre nosaltres quan prenem el nom de catalans, fent-se els uns senyors, i pagesos els esclavitzats.

Llurs armes eren dues llances, una espasa curta i un escut de cuir, petit i rodó, que és el detall més característic. Un capell de metall de forma cònica.

La unitat política dels ibers era el castell o la ciutat, mai la tribu com entre els celtes i germànics. D'aquí deu venir allò de «tenir un rei al cos».

Insistim sobre dels ibers perquè al nostre entendre, ells foren el llevat d'on venim. Quan els grecs de Massàlia posaren peu a les riberes d'on fou Empúries, la que ens batejà primer, trobaren aixecats damunt aquells pujols, castells i un poblat al qui s'arredoçaren.

Pere Bosch Gimpera descriu els camites, antecessors dels ibers, dient que es distingeixen pel seu extraordinari vigor físic i per les aptituds militars, enc que ben sovint aquestes les junten a un

extremat particularisme i indisciplina, pel qual motiu no volen adoptar les formes de cultura alienes i són contraris de organitzar grans Estats, ço que es pot comprovar amb la constitució del mateix Egipte, que amb tot i llurs grans monarquies faraòniques, ben sovint minva per reaparèixer el particularisme de les agrupacions locals.

Els ibers, diu el mateix autor, són altra prova d'aquest particularisme, lluitant incessantment contra dels romans. Com ho és també, l'anarquia de les kàbiles del nord del Marroc als temps que correm.

Els camites són d'estatura mitja; crani dolicocefal; ulls i cabells, castanys; la pell, morena. El seu tipus correspon amb el que hom n'ha volgut dir raça mediterrània.

Quan els camites es noten ja a la història, fan d'agricultors, constituint comunitats polítiques ben definides, fetes amb el nucli de llurs habitacions representades pel poblat o la ciutat. Per damunt de tots ells hi havia una agrupació natural que se'n pot dir tribu, però **SENSE CAP COHESIÓ POLÍTICA**. Aquesta agrupació però es sentia lligada pel parentiu, la religió o la mútua defensa.

Queda doncs ferm, que nosaltres els empordanesos, venim dretament d'aquestes bones gents que els hi agradava de anar sols, però siguent amics de tothom qui volia ésser amic.

Del nostre historiador, D. Josep Pella i Forgas, copiem: «Fué mi principal asombro encontrar los hechos y el mismo retrato de los hombres que civilizaron el Empurdán, esculpido en los monumentos colosales de Egipto: que ciertamente es sitio en grandeza y antigüedad único y bien honroso para los recuerdos de la patria».

«Los representa el muro de Karnak—(amb el nom de «Shardana»)—vestidos ricamente y no menos bien armados de espadas de dos filos y escudos redondos, cubre su cabeza un casco en cuyo punto

superior se destaca una como bola o esfera y a ambos lados dos puntas a guisa de cuernos; todo lo cual unido a su color moreno, su nariz casi recta o ligeramente aguileña, su cabello negro, formando bucles, su barba negra también, su boca expresiva, sin los grandes labios o exageradas mandíbulas de otros pueblos; forma su fisonomía noble y tan original como interesante». (1).

Els grecs poliren encara més les bones aptituds i capacitat d'aitals nostres majors, amb els quals tenien una semblança perfecte en estimar la democràcia i la individualitat. Sabien uns i altres ajuntar-se altrament davant un perill, ço que féu dels uns, admirables deixebles dels altres.

Roma, amb tota la seva opulència i majestat va ensenyar-los la universalitat del món i la facilitat d'entendre's en llatí, vehicle comú; mostrant ensems les desventatges d'un excés d'orgull i el feix de les riguroses deixuplines.

I ja ben avençada la història de la Humanitat, amb el batibull de l'Edat Mitjana, quan els gots i els alarbs; quan els feudals i els pagesos; arribem a les clarors del segle XV: el **RENAIXEMENT**.

L'Empordà encén la foguera més abrandada del temps; ronca de fúria i follia en veure i sentir com gent de la seva mateixa carn, l'encadena i endogala. Destral i teia en mà; les forquetes apariades, els pagesos nostres proclamen el dret comunista sota el lema de que Déu no féu hereu a ningú de res de la terra, en la qual tots som iguals.

Aquesta foguerada tan llampant i tan roent, va durar vora mig segle, arribant-se a una concòrdia migera per intervenció del rei catòlic Ferran, amb la sentència arbitral de Guadalupe.

L'Empordà amb tan vibrant revolta donava una nova llum d'inspiració redemptora. Era la **REVOLTA SOCIAL DELS REMENCES**.

De fets i d'escomeses, d'ençà que la història s'escriu, en trobem planes senceres amb noms d'empordanesos gloriosos. Lepanto, Las Navas de Tolosa, l'Orient, en són mostres.

I volguent posar ara un exemple del nostre esperit inquiet i expansiu, ensems que singular i amic del pacte, notem el gloriós Abdon Terrades, el primer de sentar les doctrines republicanes en terres hispàniques. Nat a Figueres, morí a Medina Sidònia, on és enterrat.

(1) Aquesta descripció és idèntica a la que hem dit dels ibers.

Creiem que serà prou amb tot ço escrit, perquè es vegi ben pla i net que: els empordanesos som catalans del món.

Com l'esperit de la gent que ens pastaren, ens trobem arreu. Com ells no reculem per res; ens sentim enèrgics i valents; dispuestos a encastellar-nos al nostre poblat o ciutat, ans que ens jumeixi ningú, o decidits a revoltar-nos, igualment que els remences. El nostre castell que és una casa al cim d'un pujol, una masia de muntanya, guarda el caliu de la nostra fe en el passat i pel pervindre, fent que se'ns respecti la individualitat nostra i allargant però l'esguard enllà de les finestres, a tothom, que voldriem veure el món confonguent-se dins d'una gran germanor d'interès comú, enc que servant llurs caracters.

Som empordanesos; catalans del món, no pas res més.

Tot això és el que ens diu la història dels nostres passats; de la nostra raça; i l'aspecte que encara tots els vertaders empordanesos tenim.

RELOJERÍA Y FINA MECÁNICA

Bernardo Abenza

(Sucesor de Jerónimo Batlle)

Reparación de Relojes y aparatos de alta precisión.—Taxímetros.—Contadores kilométricos.—Voltímetros.—Gramófonos. Todas las reparaciones son garantizadas

Rutlla, 27 FIGUERAS

RELLISCANT

per G. BUCH

Fins ara tenia coneixença de l'existència present o pretèrita de les verges prudents, les verges fortes, les verges boges, les verges advertides. Vet aquí però, com ara acabo de tenir coneixement de l'existència de les que podríem anomenar verges previngudes.

Un grup nombrós de joves advocades, doctors, pintores, artistes, i de joves sense professió, han creat una societat amb aquesta nominació tan xocant com elemental: «Associació de damiselles solteres que volen ésser ditxoses en la seva llar una volta casades». És, en l'espècie, una mena de franc-masoneria femenina, no pas dirigida contra els homes, però establerta damunt la suspensió, molt llegítima, ai!, de les dones a llur intenció.

Doncs, tot mascle que pretengui esdevenir el marit d'una de les associades, té d'ésser sotmès a una sèrie de proves que són molt a tèmer per la senzilla raó que el pobret candidat no hi està previngut.

Jo tinc la sort de conèixer—a París on em trobo—dues d'aquestes damiselles que, en un moment de franca amistat i camaraderia, m'han explicat en què consisteix llur associació, que esdevé universal, i com ella opera. I jo em faig una obligació de contar-ho als meus llegidors per prevenir-los en el cas que, sense sapiguer-ho, la seva estimada pertanyés a l'aital societat. Diuen que home previngut..., i que ell m'ho agraeixi, si així pot enfrontar amb coratge les proves de conseqüència.

Tan aviat un dels membres d'aquesta agrupació, que cal dir es manté dins el més rigorós dels secrets, ha canviat prometença de casament amb un jove, aquest se veu «escomès» per les més boniques de les afiliades que li són presentades com les amigues de la seva promesa, i mateix que no els hi presentin pas però que prou s'arreglen per fer-ne coneixença, fins i tot amb ignorància del membre pel compte de qui van a obrar.

Si el «novio» resisteix a totes les seduccions lliurades—i aquestes joves i boniques verges arriben fins a la temptació antoniana, car no hi van ni per quatre camins, ni amb el mànec de la cullera—és que ell és de bona «pasta», i per tant serà veritablement i per un per sempre un marit amant i fidel. En el cas contrari, la núvia, lleialment advertida per les mateixes que començaren l'estrany i fàcil flirteix, li torna paraula i el maridatge queda per fer.

Jovenets castigadors, cors massa fogoses, tenorios febles, tingueu precaució!

Jo crec entendre-us des d'ací: és que en l'operació «d'assaig», les amigues de la núvia no queden alguna vegada presos pel seu propi joc? És que elles, llavors que ell s'ho val, no es senten pas temptades de portar a llur profit el candidat a qui fan passar l'examen?

Sembla que no. El cop, bé que legal, no seria regular i les regles de l'Associació sembla que són molt severes.

Admirem aquestes damiselles i llurs mitjans preventius de defensa. Llurs mares, evidentment, no havien pas tingut aital idea. Elles visqueren, és veritat, llur joventut, en un temps més favorable a la senzilla felicitat.

COMPRESUS CALZADOS EN
“EL GLOBO”

Bibliografía

“El Diamante Verde”. He aquí una de las novelas más afortunadas del celebrado escritor inglés Henry St. John Cooper. La acción interesante, compleja y movida, comienza con unos puros y truncados amores, nacidos en la paz solariega de un cortijo, para desarrollarse y terminar en la vorágine de la vida londinense, entre “gente-bien” y poderosos del cine, lo cual le da un valor extraordinario de actualidad. Dos figuras espléndidas de mujer se destacan en la bien tramada novela: Juana, la plácida doncella campesina, fiel a su primer amor, no obstante la oposición sistemática del padre; y la arrogante millonaria Elena, hija del rey de la pantalla.

Los personajes que en torno a esas dos figuras giran, son todos de carne y hueso, especialmente Jorge Aston, el supuesto ladrón del collar de Golconda, el cual tiene un famoso brillante verde que hace desgraciados a cuantos lo poseen, y se halla en poder de la enamorada Elena, causándole no pocas amarguras.

La obra es por demás interesante y variada, pues se encuentran en ella como traídos de la mano, curiosos episodios, raras peripecias, frecuentes viajes e inesperados encuentros que terminan con una boda triple, poco menos que imprevista.

La traducción de “El Diamante Verde”, hecha directamente del inglés, es fiel y literaria al propio tiempo, viniendo a enriquecer los solicitados volúmenes de la “Colección Popular Regina” que con tanto acierto publica la casa editorial Ribas y Ferrer especializada en el ramo de novelas para mujer, morales y humanas al propio tiempo.

—: ENSEÑANZA DE IDIOMAS —: Mecanografía. Taquigrafía. Traducciones. Copias a máquina.

Precios especiales para alumnos en grupo.

Progresos rápidos, exposición metódica, disciplina y seriedad.

Perelada, 18 2.º Figueras

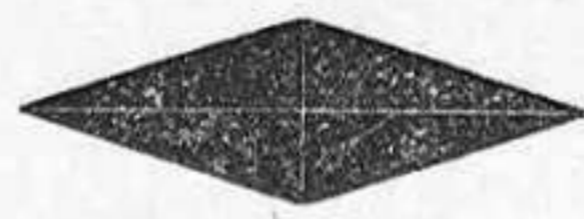
A les festes majors de les nostres viles, es para taula i no es pregunta a ningú que s'hi seu al voltant, qui és ni d'on ve.

La persona forastera hi és estimada.
FU-SHI-AM.

Droguería Pérez Perxés

Sección fotográfica

LA CASA DEL AFICIONADO

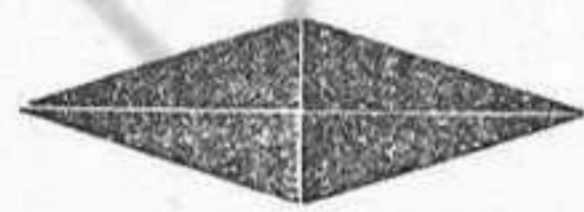

Productos fotográficos

Gevaert • Agfa • Kodak • Hauff

Aparatos desde 24 pesetas • Facilidades en
la compra de aparatos • Trabajos de laboratorio

Positivas • Ampliaciones • Virajes

Se revelan gratis los rollos, placas y film-packs, comprados
en esta casa

PRECIOS ECONÓMICOS

Calle Gerona, 9 ≡ FIGUERAS

Figueras, 27 - 8 - 30.

Sírvase recortar el adjunto

CUPÓN - VALE

la presentación del cual le dá opción para
el revelado gratis de un rollo.

CADUCA A LOS OCHO DÍAS

Cròniques d'Orient

El Pelió (Tesàlia)

per JOSEP GILBERT

La regió del Pelió és una de les més privilegiades de la Grècia. La natura hi prodiga l'aigua en quantitat molt apreciable; les fonts hi brollen alegres i els torrentols hi cascaden en mig d'una verdor que no es capeix en aquesta Grècia tota pedra i polsaguera. Els boscos hi són tan nombrosos que el Pelió es ben mereix l'àlies de «pilós» que li donaren els antics; ells, els boscos, eren l'indret preferit pels arquers i caçadors, i sembla que fou allà on Quiró, el centaure, hi educà al tant cèlebre Aquil·les.

Fins a una altura de més o menys quatrecent metres, els flancs dels pujols que munten de la mar són coberts de boscos d'oliveres, de plantacions ben entretingudes on el fullatge argentat hi brilla com un bell metall, i vergers que són veritables boscos on s'hi confonen pomeres, cirerers, abricocuers i tota mena d'auranciàcees, fruits d'or com són les taronges i les llimones. Més enlaire, fins el cim de la muntanya, s'hi enllacen magnífiques forestes de nogueres i castanyers.

La llegenda vol que sigui allà on ahir se'ntregué la fusta del navili de Jassó, aquell qui sortí per la conquesta del moltó d'or. El cert és que avui elles forneixen la fusta per a la construcció de molts velers grecs, d'aquests caïks de cofa lleugera que semblen competir amb les gavines en els vols de illa a illa.

Entre els vergers, els boscos i els conreus, hi són escampats encantadors vilatges. Llurs cases blanques hi són com marguerides en un prat, i el seu gran nombre testimonia la riquesa de la contrada. Aquests vilatges tenen un caire original: les cases no són apilades unes damunt les altres com en les altres províncies; rodejades d'un petit jardí, separades de les veïnes per arbres i parteres florits, quiscuna d'elles fa figura de «vil·la», neta, el·legant i coqueta. Elles tenen, quasi totes, un estil tot particular a la regió: construïdes en formade torres, quadrades, elles tenen una teulada a quatre pendents coberta de piçarra del país a l'igual que els tan coneguts xalets de la Valàquia. El primer pis, que sobre-

ploma com una galeria, és molt enlairat i els baixos no tenen sinó unes minúscules finestretes. Veient-les, és quan hom es recorda que encara de poc temps el país era ben poc segur i precisava protegir-se dels bandolers que venien de les muntanyes i els corsaris de la mar.

Va ésser pel maig darrer, llavors que la Primavera havia ja espargit per tot pètals i fulles novelles, que jo vaig atravesar el Pelió, del golf de Volo al de Salònic, necessitat de fer a peu la muntanya i visitant bon nombre d'aquests poblets riallers. Havia caigut en el cru hivern precedent una tan gran quantitat de neu—fins a sis metres pretenien els pagesos—que no s'havia pogut obrir que fins l'abril el camí que jo seguia i fou així que en aquest indret del proper Orient, en una calurosa jornada de maig, jo passava una collada com la del Porthus entre dos marges de dos a tres metres de neu.

Durant l'ocupació turca vint-i-quatre d'aquests vilatges havien lograt mercès a l'altura a que són estibats damunt les muntanyes, conserva una certa independència. Cert és que ells pertanyien nominalment a la sultana Validé, la mare del Soldà, a la qual passaven una contribució anyal i enviaven les primícies de les collites.

Es sobretot l'olivera a qui el Pelió deu la seva prosperitat, car una bona collita pot donar a aquesta regió uns seixanta milions de quilos d'olives comestibles, sense comptar aquelles que, de no tan

bona qualitat serveixen per fer oli. No cal ni dir quins són els cuidados amb que es cultiva aquest arbre. Per combatre la tinya de l'olivera, s'encenen en els olivets del Pelió milers i milers de llums d'acetilè, que hi donen un efecte fantàstic a l'ensem que atrauen els insectes i els fan caure en un pot d'aigua on es neguen.

Belles sou, campinyes del Pelió! Molt és el vostre encís en la jornada quan es senten les refulades dels rossinyols i el cant monòton i estrident de les cigales; més belles a la nit amb l'encant d'aquests milers de cucs lluminosos que s'uneixen al clar de lluna per fer tintillar el fullatge metàl·lic de les vostres oliveres.

— Merceria Novetat —

CASA MONELL

Besalú, 15

(sempre nou)

Reina

per CHYKY'S

Es a tú a qui més estimo,
i no pas a ningú més;
és perxò Riquilda meva
que com tú altra no en veig.

La cara, la tens bonica;
el teu cos, amb dolç cimbreig;
boniques les pantorilles.
Ets la Reina del Passeig.

Cada dia més galana
em trasbalces el meu cor;
oh, joia pel tarambana
que et fa l'ós tot el que pot!

Es a tú a qui més estimo,
i no pas a ningú més;
és perxò Riquilda meva
que com tú altra no en veig.

Convida a qui et fa créixer.

TELM.

La Ferreteria ANDREU SUÑER
Placeta, 25 i Girona 2, li ofereix

LAVABOS
calitat extranjera, a

85 Pessetes

Grans existències d'Articles Sanitaris a preus sense competència.—Concessionari del «Consorcio del Plomo en España».

Per la gran obra del regadiu

Dijous passat, a les onze del matí, tal com s'havia dit, tingué lloc a la Cambra Agrícola de l'Empordà la tercera reunió d'interessats per la gran obra del pantan de Crespià.

Totes aquestes reunions, com ja de primer se digué, no tenien altra finalitat que la d'illustrar sobre el projecte als concurrents, a fi i efecte de que els propietaris i entitats afectades hi diguessin la seva en l'"informe" a donar per la dita Cambra.

Des de la primera reunió, venim notant com a cavall d'aquesta obra tant capdal, s'hi vulguin capejar interessos privats, particulars.

Mesclada al bon optimisme que tot hom ha respirat en aqueixes reunions, sempre hi ha estat notada una punta de defalliment, de rezel, de desconfiança que s'hi ha sembrat sota l'excusa de un pessimisme previsor.

Aquest joc de mans, encara que el veiem, no el volem entendre. La construcció del Pantan i del Canal salvador han d'estar, els hem de posar molt i molt per damunt de les capelletes, de les politiqueries i de la farsa que a la coberta de bells ideals, han tapat i cegat mantes vegades els ulls de l'honrada i treballadora gent empordanesa.

Repetim avui, com diguérem l'altre dia, que som partidaris de la divulgació de la superba obra, que perxò ens hi posem amb tota fe, però som contraris de que aquesta divulgació serveixi per amagar sota la fullaraca de la dolça parla, l'escorçó verinós que emmetzinàrà la feina i matarà l'obra.

Tornem a dir, que res hi perdem, la construcció del Pantan i del Canal han d'interessar a tot hom i per res se han de recluir.

La seva divulgació a de córrer per les vies que li obrin les cases del poble, Ajuntaments, Cambra Agrícola, Casino Menestral, com fou la correntia que hom prengué a darrera hora, en haver pretingut però abans tancar aquesta divulgació al clos d'una peita (pel nombre de socis) i novella entitat, Atenea, que, tot i no volguer-la regatejar per la seva tasca cultural,—sempre més o menys preciable,—és ben millor que les preferències siguin pels casals de les democràcies, com són els ja esmentats.

Començant al punt que volíem, hem de manifestar la nostra sorpresa al matí del dijous, davant d'una fulla que es repartia a la Cambra Agrícola en entrar, i que amb el mateix procediment del pessimisme de sempre, se feia danyina jugada a l'obra. No volem pas descriure aquesta fulla que considerem ominosa altrament d'ésser anònima. Sembla que d'ençà que per la nostra ciutat va passar-hi "l'artista" d'aquest procediment, hi hagi deixat rastre.

Vegeu només les dues primeres preguntes que encapçalaven aquella fulla que es reparia. Eren: El Pantan de Crespià, agricultor, és convenient per tú? —Què has de fer?— Llegint aquestes soles preguntes, es veu bé prou clar quina bona (?) intenció mena o menen els anònims que les estamparen. Es igualment que sí al nostre cos li preguntéssim si li convé la sang salutífera i vermella que corre per les nostres artèries. S'ha vist mai que sense sang, o amb sang mal regulada un cos pogués viure, o viure sa. S'ha vist mai que un país sense aigua o amb aigües de temporal, que tot ho escorranquen, fos un país floreixent i magnífic. Doncs la demanda se la podien ben estalviar els qui tingueren la insana pensada de formular-la. No hi ha pas dubte que el possible, tots els empordanesos, d'anys i panyys que la sentim la necessitat del Canal i que volem aquesta redemptora millora. No ha pas de venir ara cap senyor a dir-nos si seria millor començar primer per la Muga o altre terme.

Els empordanesos volem el Canal. Els empordanesos sols havíem de saber si l'obra del Pantan era realitzable o no. Tots els tècnics, aquells savis enginyers que ens han explicat i donat les dades a bell doll, diuen que el projecte es pot fer i que ells el faran sí ningú els destorba. Doncs nosaltres cridem a l'Empordà que donguï facilitats a aqueixos cavallers del càlcul i la bona economia perquè la nostra terra sigui feta com una nova Horta valenciana.

A la reunió de la Cambra Agrícola, que com sempre presidia el ver entusiasta de l'obra D. Eusebi de Puig, després d'exposar els seus temors (sempre temors), el senyor Geli, que té pànic de les inundacions de la Muga, féu ús

de la paraula amb mesura ponderada, l'enginyer senyor Salas. Ell confessa de primer que com a bon aragonès que és, sent l'orgull de la seva noblesa que de cap manera vol ni pot enganyar a ningú. Ell dirà la veritat pura que és la que ensenyen les xifres. Desfà aquell terror que algun interessat ha fet circular diguent que els propietaris de les terres per allà on passarà el Canal, serien perjudicats. Totes les reclamacions, diu el senyor Salas, seran resoltes PAGANT A CADA U EL QUE VAL i fins MES DEL QUE VAL. Nosaltres, prossegueix, hem començat pel pantan de Crespià, perquè entenem que és la obra més important i la que hem trobat més madurada, pel gran nombre de projectes que ja s'havien fet d'ell. Perquè vegeu la seva importància, us diré—manifesta—que nosaltres li diem "el padre de la Confederación". No penseu que ell sigui el nostre únic objecte, car tenim el propòsit de fer una obra conjunta de regants i tècnics. No volem saber res de política; nosaltres anem a la labor profitosa. Precisament perquè ara s'ha imposat l'Estat el plan d'economies, només demanarem el seu aval, que ens atorgarà per anualitats concedides amb crèdits raonables que ens faran possible la intelligença amb la Banca, la qual amb aquesta base ens farà un emprèstit. No anem com dic sols pel Pantan, sinó a aconseguir el regadiu de tota la Plana, construint altres pantans, que com el de la Muga, no solament regularà les inundacions, sinó que també servirà per regar, principalment el terme de Cabanes i molts d'altres. Fent el pantan de les Guilleries es regarien unes 18.000 hectàrees.

No serà la nostra una empresa de co-bejança particular, sinó la tasca de tot l'Empordà amb nosaltres. Cal constituir primer l'Associació de Regants, que després s'han de convertir en Sindicat, el qual revisarà tots els comptes de la Confederació Hidrològica, que altrament per a més depuració, passaran a l'examen d'una més alta Comissió investigadora. De manera que respecte a bona administració, tampoc hi cabran els duptes.

Amb aquesta obra primera de regadiu, l'Empordà farà un bot econòmic

ben important, incrementarà, augmentarà de riquesa uns 26 MILIONS anuals, o sigui un capital de 520 MILIONS, capitalitzant només al 5 per cent.

Es regaran tots els termes que ja es digueren a l'altra reunió. (Publicats a LA GALERIA anterior).

Hí haurà varis grans salts, entre d'ells, el de Piquer que produirà una potència d'energia de DOS MILIONS de kilowats que es podran vendre al baix preu de menys de 10 cèntims el kilowat...

Acabat de parlar el senyor Salas, el senyor Geli diu que d'haver conegut tot lo dit per l'esmentat enginyer, ell no hauria dit res.

El senyor Amigó, advoca perquè tothom intervingui al debat; però tothom calla davant les exposades explicacions convincents del senyor Salas.

Finalment, el senyor Jordà, torna amb la nota pessimista de la primera reunió que hi va haver. Tot se li en va en la por de pagar. I aprofitant l'habilitat que li proporciona el conformisme dels reunits, que segurament no es donen compte de la tretxa llevat d'una excepció que ressaltarem, fa la següent proposició per a reproduir-la com a vocal a la Junta de la Cambra quan informi; proposició que trobem altament egoïsta: "Donat que a l'Empordà, segons ell creu, durant l'espai de 20 anys es perden més collites per excés d'aigua que no pas per falta d'ella, entén que més depressa que la construcció del pantan de Crespià, convé l'endegament de la Muga." Ningú respon, i el senyor Jordà considera aprovada la seva proposició; ell que té terres vora la Muga. — Hem dit que hi hagué una excepció. Es cert. Un dels concurrents demanà si aquella proposició anava contra del Pantan; li digué el senyor Jordà que no, i l'home se conformà; succeint-los segurament el mateix a gairebé tots els reunits.

Nosaltres, perxò quedarem astorats!

Encara el senyor Jordà, d'acord amb el Sr. Geli, insinua una altra proposició per més endavant, tan egoïsta com l'apuntador.

Considera que serà necessari convocar els Alcaldes dels pobles afectats per la Gran Obra, a la fi de CREAR UNA ASSESSORIA que aconselli als propietaris mentretant no es constitueixi el Sindicat de Regants. Aquesta assessoria en nom dels propietaris, podrà acudir allà on convinguí; s'instal·larà en local

propí, o anirà d'arrendament, puix que, diu el Sr. Jordà, total costarà unes 10 o 12 mil pessetes el seu manteniment. Està clar que l'assessor serà un advocat.

Ara diem nosaltres. —¿Qui les pagarà les 10 o 12 mil pessetes? —Els pobles? —De manera que per defensar interessos particulars, 10 o 12 mil pessetes són poca cosa! Certament que si fossin per un projecte de Canal potser dirien que són masses.

Poble!! amb aquests procediments!!
¿JA ES FARÀ EL CANAL!!!

No desmaiem però, contra tots i contra tot, l'Empordà ha d'empenyer la seva salvació. Tingueu present empordanesos, que a la nit, al Casino Menestral, davant del públic de Figueres, que també vol el Canal i el Pantan, el Sr. Jordà es declararà convençut pels tècnics i del benefici de la millora. Això vol dir que el Canal i el Pantan són Obres altament beneficioses que munten per damunt de tots.

Qui digui que en 20 anys es perden més collites per sobra d'aigua que per falta d'ella, li direm que preguntí si no és veritat que de les segones o rera collites, si de cada 10 no se'n perden 9 per manca d'aigua.

Empordanesos!! treballem tots pel Canal, l'obra redemptora.

Ramblejant

per KOLIN

■ Recordeu l'ellegant barcelonina de l'any passat?

La simpàtica Caterina?, perla de la nostra Rambla i encís dels ramblejadors.

Una nota extraordinària, que ens diu, o bé "que no està per brocs", o bé que ja està compromesa (cosa que, de veritat, ho sentiríem): i aquesta nota és que ella es passeja sola, ostentant la seva bellesa de cariàtide.

No es llàstima això?

■ Ronda de nit? Dos joves es passejaven el passat dissabte per la plaça de la Constitució, cap baixos i concirosos. Semblava que havien perdut els bous (o les vaques, que pel cas és igual) i cercaven les esquelles.

Per més detalls, a la Plaça de les Cols o del Bròquil, com volgueu.

■ Maria F..., Nom de Verge, nom d'una dolça estudiantina que ens ha deixat sense dir-nos adéu. Si sabés lo petita que queda nostra Rambla!

I lo gran que esdevindrà la de Barcelona quan l'acaronin els seus peus!... Una volta ho vàrem dir. I avui ho repetim:

Maries són Maries;
Maries m'han de matar.
Si no en maten les Maries,
el morir no em recarà.

■ Amunt i avall, indiferenta a les mirades que com sagetes li llencen mants enamorats, fent honor al nom que ostenta, la Neus sembla talment una estàtua que camina.

Ah, qui fos el buril que pogués besar les teves gràcies. El polsàrem nosaltres amb el fervor que polses tú les tecles del piano. Delicadament, fràgilment...

Conoce Vd. señora,

los productos del tocador, Crema, Polvos y Jabón

◀ MALACEÍNE ▶

De no conocerlos, haga un ensayo y tenga la certeza de que los adoptará, pues no tienen rival para dar a la tez un afelpado y finura muy cautivadores.

De venta en todas las buenas Perfumerías

■ Heu vist els lliris de Sant Antoni com se torcen al bes de la brisa? En la figura gentil de la donzelleta Conxita Careaga vegeu aqueixes flors tan pures i tan gentils.

La dolça poncella es va obrint cada dia al bes del vent de la vida.

■ La mona del Parc n'ha après una cançó de tant de sentir-la, a mitja llum:

—M'estimes?
—T'estimo.
—Fins quan?
—Fins sempre...

ES NECESSITA una planxada a la Tintoreria de la PLAÇA DE LA CONSTITUCIO

■ Un jove cantava ahir una cançó, que deu anys enrera estava de moda:

"Sarita no me entretengas,
Sarita que tengo prisa
Sarita que..."

Que...

■ Pepita Trias, una noia alta, morena, blincadissa i formosa com un dia de sol en ple hivern. Hi han noies a les quals se'ls hi troba un defecte qualsevulla D'ella, jo, per ara, sols en sé un:

Qui sap si massa bella! A voltes, la bellesa és perillosa.

■ Hem sabut una cosa estupenda, llegidors!

Heu's-la ací:

El novio de la Paquita Solanes no és ni de Garriguella, ni de Garrigàs, ni de Garrigoles.

Ni tan sols de La Garriga!

■ Pepita Castro: una morena amb dos diamants brasilenys per ulls. Es, veraderament,

"digna de ser morena y sevillana".

DICE "La Voz de Gerona":

Asegúrase, a pesar de todo lo que se dice respecto a la proximidad de unas elecciones generales, es más cierto que éstas no se celebrarán por ahora.

Banco de Figueras

de L. VERGÉS VILANOVA

CAMBIOS DE MONEDAS — VALORES — SUSCRIPCIÓN A EMPRÉSTITOS —
CUPONES — GIROS — IMPOSICIONES Y DEMÁS OPERACIONES DE BANCA

Casa de Confianza, Economía y Reserva

LUBRIFICANTES

“SILKOIL”

LOS MEJORES

La millor tuberia a pressió

URALITA

AGÈNCIA I DIPÒSIT
PER ALT EMPORDÀ

SALVI FÀBREGA
LASAUCA, NUM. 20 00 FIGUERES

De Barcelona estant

per MIRADOR

Dóna goig veure, com en ple estiu, els directors dels partits polítics d'Acció Catalana i Lliga, s'entretenen en agresives polèmiques periodístiques. I dóna goig, perquè això suposa que estan posseïts d'una dosis de vitalitat, d'una activitat i d'unes ganes de lluita verament alentadores, per quan creguin necessari deixar de cantó aquests grans problemes que estan discutint sobre si un va dir això, l'altre va fer allò i l'altre va escriure lo més enllà; i que per lo vist deuen considerar verament transcendents per les aspiracions del nostre país; per afrontar, quan creguin arribada l'hora aquells d'altres de interès general per les possibilitats futures de Catalunya, i que segons se veu, actualment davant d'aquelles discussions nascudes a l'escalf de capelles de casino o d'ateneu, o alentades per enveges o incapacitats; queden postergades a darrer terme. Lo únic que fa por, és saber, però, si engrescats i entusiasmats en polèmiques d'aquestes no veuran que passa l'hora d'actuar positivament; o bé si quan considerin arribada l'hora de treballar per quelcom de fonamental, es trobaran que se'ls hi hauran exaurit totes aquestes forces, que ara malgasten d'una forma tant inútil com infantil.

* * *

I després, davant d'aquest espectacle que donen les forces que aspiren a representar Catalunya, i que ens diuen que s'ocupen d'arreglar els seus problemes; hi ha qui encara no comprèn el perquè la joventut d'avui dia, es mostra tan retreta. Quina garantia donen de serenitat política, d'altesa de mires, de renovació d'idees i procediments, els capdills polítics perquè és tingui fe en ells. Si a sobre d'ésser els mateixos homes d'abans, a l'actuar de nou, no fan ni més ni menys que repetir els mateixos procediments antics, com és vol encara que se'ls segueixi? Els camins que ells han emprats no han variat gens per com se prova, de set anys ençà; en canvi han variat una mica els que segueix la joventut d'avui dels que seguia la del 23. Per a uns no han passat els anys—joves i frescos,—es preparen a reparèixer novament, amb els

mateixos vicis i defectes d'abans. Pels altres, no en va han passat aquells anys que han ensenyat que s'ha de marxar per viaranyos diferents del que abans s'anava; que ara és ja potser l'hora de fets, puix que de promeses n'hem vist cut molt de temps. I d'aquí; que mentre uns obren i actuen d'acord amb lo que la realitat els ha ensenyat, i els altres obren i actuen com si res hagués passat; neix crec jo, aquest allunyament que s'observa entre la joventut que és d'ara i els polítics que encara són d'abans. Per anar d'acord no hi haurà més remei que evolucionar tots a l'hora!

* * *

A més, repassant els partits que se han fet o refet dintre Catalunya, d'ençà de la nova dictadura; n'hi ha que els hi falta peus—no avancen, no caminen, no evolucionen—la Lliga. A d'altres els hi falta cap—vacil·len, titubegen, no s'orienten—Acció Catalana. I ja no parlem d'aquells partits que no tenen ni cap ni peus. Cap on s'ha de decantar la joventut, davant d'aquest espectacle?

* * *

Diuen que el pintor Dalí va atrafegat buscant per les platges de Port-Lligat, i fins i tot per sobre algunes persones, puces i més puces. Però no creguin que ho fa des d'un punt de vista d'higiene ni d'entreteniment, no! Ho fa des de un punt de vista—diguem-ne amb perdo de l'art—artístic. Així com els pintors putrefactes, usen paleta, pinzells i colors, per a traslladar a les seves teles les impressions personals de l'observació de les coses naturals, aquests nous

constructors d'impressions subconscients, usen els objectes naturals per aplicar-los directament sobre un fons qualsevulla.

Així, diuen, va bastint l'última obra antiartística titulada "Hòsties i puces" allà en el seu retir de Cadaqués el capdavanter dels inconscients moderns; en altres temps pintor i artista, Salvador Dalí.

* * *

Corre per aquí la nova d'una pròxima boda d'un conegut i acabat barceloní, que passa les temporades de vacances quan ve de Londres en un blanc poble de la Costa Nord de Catalunya, amb una xicota de Barcelona. Suposo que aquesta notícia, tindrà molt sense "cuidado" a molts figuerencs; però, potser no tan a dos xamoses xicotes—per cert molt poc ramblejantes—que hauran vist desfer-se ràpidament les seves ilusions. I potser més encara que a una d'elles, a la seva família, ja que el noi, socialment i pecuniàriament, era considerat com un bon partit. De totes maneres crec, per la pau de l'estiu que passen juntes en aquell blanc poblet, i per la de l'hivern que passaran juntes per Figueres, que és millor que no s'hagi decidit per cap de les dues.

I qui no s'aconsola és perquè no vol!

EL GLOBO

ES LA CASA MEJOR SURTIDA
EN EL RAMO DE CALZADO

L'agraïment és la millor mostra de l'honradesa i la bondat. Els pobles agraiats paren taula a llurs benefactors sense bescantar-los.

THELESPHOR.

Sastreria SANCHEZ

Horno Bajo, 8

FIGUERAS

Invita a su distinguida clientela y al público en general a examinar las novedades de la temporada.
Modelos exclusivos tanto en las telas como en el corte y confección.

Banca ARNUS

Successora d'Evarist ARNUS ♦ FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000.000 de PTES. Completament desemborsat

BARCELONA

CASA CENTRAL: Plaça de Catalunya, 22

CASA MARIU: Passatge del Relotge

Sucursal de Figueres

Casades de Códol, 15 (Rambla)

Aquesta Banca realitza tota mena d'operacions de Banca-Borsa-Canvi i la compra-venta al comptat de valors de contractació corrent

CAMBRA CUIRASSADA AMB DEPARTAMENTS DE LLOGUER

Empresa de autos GREGORI

Plaza Pi y Margall, 4 FIGUERAS

LINEA DE OMNIBUS: FIGUERAS-ROSAS-CADAQUES — ROSAS-VILAJUIGA — PORT DE LA SELVA-LLANSA
Servicio de automóviles HISPANO-SUIZA—Omnibus para excursiones—Taxis de alquiler— Venta de Gasolina

TELEFONO n.º 30

Gran STOCK de cubiertas y cámaras de las marcas «DUNLOP» y «BERGOUGNAN» Agente exclusivo en esta plaza para la colocación con prensa de los macizos «BERGOUGNAN».

Plisados, Calados y Bordados

TRABAJOS GARANTIDOS
RAPIDEZ Y ESMERO EN LOS ENCARGOS

MARIA PALLISERA

Juan Matas, 5 FIGUERAS

LICEO "MONTURIOL"

Calle Pep, 9 y 11 - Tél. 166 FIGUERAS

Centro de enseñanza fundado en 913.

Los éxitos alcanzados por este Centro son la prueba más elocuente de la índole de la labor pedagógica desarrollada en él durante sus diez y seis años de existencia.

Excelente presentación.—Profesorado competente, titular.—Seriedad máxima.—Disciplina por conocimiento de la naturaleza psíquica del alumno.

Internos, medio pensionistas y externos.

Clases a señoritas en locales aparte.

Glosari d'esports

Tant se valdrà car és el motiu que més empenya i acalora la nostra modesta esfera esportiva, que parlem del traspàs de l'eix del primer equip de la Unió Sportiva. El cas de Josep Bosch, el mig centre.

Ja sabem, d'ençà que del fútbol se'n féu un comerç esportiu, que els senzills equips de comarca no podran lluir per molt de temps els seus jugadors destacats. Ja saben els cercles a que ells corresponen, que com a petits clubs han de servir de viviers fornidors per les grans entitats que els abasseguen.

No volem pas dir, car no n'és pas moment oportú, de si fóra millor que tornéssim a aquells temps primers en que els equippers jugaven per "amor al arte". Si les coses han canviat, també han de canviar les maneres.

Hem dit que en Josep Bosch s'ha de traspasar de la Unió Sportiva. El trasllat s'ha de fer al Pàtria de Saragossa. L'Unió que sap sobrerament les indiscutibles aptituds d'en Bosch, els hi fa ésser de mala manera als del Pàtria. Tant, que les "raons" que es demanen, digueu, si voleu pessetes, tenen una mica neguitosos als negociadors del peu de l'Ebre. El resultat, sense volguer-ho els dirigents de l'Unió, podria costar-li la carrera a Bosch. Trobem molt sant i molt just que l'Unió guanyi tantes pessetes com pugui per refer-se d'una pèrdua tan valuosa, però tant se val que filem prim i vegem també que Bosch ha donat tot el seu rendiment fins ara com qui diu de franc, puix que un dret per partit que jugaven, no creiem pas que sigui una renumeració que es mengi els estalvis.

Doncs bé val la pena, sense arronsar massa, que la Unió faciliti el que Bosch pugui mirar i millorar de numerari; però bé val la pena també que la Unió recordi com ara l'Arater, que era seu i passà al Pàtria, avui es traslladarà a l'Atlètic de Madrid, produint al Pàtria una picossada de 10 mil "demostracions", que fan de bon aprofitar.

Això, deu pensar Carbonell, que hauria de succeir-li a ell, car segons sembla, roda la fortuna, i no sap si li tocarà.

A PORT DE LA SELVA

A benefici de la «vellesa del mariner», que anyalment celebra la població de Port de la Selva, jugaren un disputat partit de fútbol, els propietaris del terreny i la Penya Sport d'aquesta ciutat.

Donat el fi benèfic de l'encontre, no fou d'estranyar que el camp es veiés molt concorregut.

Sortiren guanyadors els equippers del Costa Brava F. C. per 6 gols a 4.

Influí moltíssim en aquest resultat, desfavorable pels figuerencs, el veure's privats del seu meta Casademont, qui tingué la dissort de lesionar-se als 25 minuts i

quan el resultat era d'empat a 2 gols; fou suplít amb molta voluntat per Barneda, qui no pogué evitar els 4 gols restants, alguns d'ells de fàcil deturar. Des de la forçosa retirada de Casademont, l'equip de la Penya Sport quedà reduït a 10 elements. Més tard, Barneda fou substituït de la porta per Balansà, qui hi actuà fins que va aparèixer Teixidor, que fou quan solament mancaven uns 20 minuts per acabar; tornant des d'aquests moments a la igualació numèrica de l'equip figuerenc.

L'equip de la Penya Sport tal com s'alineà al començament, era: Casademont-Balansà, Vergés-Tarzan, Carreras, Barneda-Hernández, Baró, Prat, Soms II i Grau.

* * *

Ens alegrem moltíssim que la lesió soferta pel meta Miquel Casademont, no sigui greu com en els primers moments semblava.

Un promte guriment del tot, li desitgem.

A BANYOLES

No sabem si era la Penya Erato o una combinada selecció de la Unió Sportiva, la que diumenge passat es desplaçà a Banyoles; però estem més que segurs de què el ceicle banyolí va demanar la primera i no la que s'hi traslladà.

Suposem que el motiu d'aquesta causa, fou degut en què, actualment la Penya Erato no pot confeccionar de dintre del seu organisme un onze, ja que degut a equivocades direccions s'ha quedat sense elements, i està clar volguent aprofitar un ventatjós desplaçament, no tingué altra sol·lució que anar a trucar a una altra porta.

Concretem: el partit resultà un constant domini del quadre banyolí, qui sortí triomfant per l'"score" de 7 gols a 0. Total res.

A TORROELLA DE MONTGRÍ

Ahir, dimarts, festa major d'aquella localitat, s'efectuà un interessant partit de fútbol, entre els primers equips del Torroella i la Unió Sportiva d'aquesta ciutat.

Sortiren vencedors els figuerencs pel resultat de 2 a 1.

SE VENDE

un auto-camioneta en bon estat. Donaran raó en aquesta Impremta.

Damunt la sorra

per KOLIN

La platja de Grifeu, a Llansà, era gairebé deserta el passat diumenge. No tant, però, per deixar de parlar de les gràcies que la mar besava a la calurosa tarda.

Jovenetes tendres i delicioses sirenejavent damunt la daurada arena: la Pilar, amb el promès, no sentien ni l'escalf ardentós d'aquell sol implacable. Hi havia també la colla de sempre amb els dilectes amics, tots figuerencs i distingits (ja sabeu qui vull dir? Si no hi falten mail).

En una barca, del Port, arribaren les xamoses figuerenques en trajos de bany que ens feien rodar el cap: una Lolita més esbelta que la torre dels Psalms de David; una Maria deliciosa com un bibelot; una Mercè tendra com una flor oberta als aires de la Primavera.

I més avall, contemplant les evolucions del gran nadador figuerenc, en Jordi (que com aquell qui se'n va a comprar una capça de mistos a l'estanc del davant del carrer, amb quatre gambades va i ve del Port de Llansà), una nena rossa, tímida angelical, com una ninfa que surt de l'aigua: la Carme...

Ai, Carme, si el nadador s'hagués transformat en un Joan! Veritat? Un "Don Juan" irresistible, "de capa i espasa"...

—Vols comprar-te un vestit, dius?

Després ves a can MONELL

que et vendran el adornos.

COPIAS A MAQUINA-Perelada, 18, 2.º

ACABA DE SORTIR EL LLIBRE
d'ANTONI PAPERLL

Sant Pere de Roda

PODEU ADQUIRIR-LO A LA

Llibreria Batllosera

PREU: QUATRE PESSETES

Tallers de fundició i construccions mecàniques

MOTORS A BENCINA OMNIUM-FITA a refredament per aire
GRUPOS MOTO-BOMBES :: ELECTO BOMBES :: NORIES DE ROSARI

Lluís Fita Salvatella

FIGUERES

Empreses de construcció d'obres
per tot arreu

Tomàs Espigulé

Projectes i
presupostos

Lasauca, 10 : Figueres (Empordà)

NOTAS

HEM rebut el Llibre de la Festa Major de Torroella de Montgrí sumptuosament imprès per la tipografia de P. Casadevall, del referit poble. A la seva portada hi llueix la reproducció d'un quadre del gran pintor i dilecte amic nostre J. M. Mascort, "Cap de la Barra"; obra perfecta, una de les millors que ha sortit de la seva mà.

També acusem rebut de l'extraordinari "El Bisbalenc", perfectament editat a vàries tintes, dedicat a la festa major de la vila, amb una gran profusió de selectes poesies.

Així mateix "L'Eco de Badalona" ens ha fet ofrena d'un altre extraordinari moltselecte, amb abundància de fotografats d'una depuració exquisida. Conté entre els seus estimables treballs una notícia històrica de la vila.

Mercès.

Banco de Crédito Empordanés S. A. FIGUERAS

BANCA — BOLSA — CAMBIO
Negociamos los Cupones
de la deuda Amortizable 5 %

VENCIMIENTO AGOSTO

EL jueves pasado, un camión francés de la matrícula N. T. 4717, atropelló a un transeunte que en aquel momento atravesaba la parte baja de la Placeta, produciéndole rasguños con el parabarro, afortunadamente leves.

—Ja ho saps que la Merceria
MONELL ven més barato que
tothom?

EL nostre Ateneu Empordanès, aquell Casal on ens apleguem mantes vegades quan en nostres estades a Barcelona, escampa una crida arreu dels pobles de la nostra contrada perquè amb l'escalf de tots li donguem altra nova alenada de vida.

Aquesta llar d'enllà de casa nostra, en demanar-nos l'ajud, vol dir que n'és

necessitada; altrament no hauria passat la crida.

Esperem doncs que tots els empordanesos responguin al crit d'invitació i que el nomenat centre empordanès reberà la força unida de tots nosaltres, els seus germans.

Farmacia Castellví Plaza Triangular Figueras

ANALISIS - ESPECIFICOS

Estufas de desinfección a disposición de la clientela.

Medicamentos y Ortopedia

EL "Times" comenta la crisis española provocada por la baja de la peseta y el nombramiento del señor Wais para el Ministerio de Hacienda.

Dice que como las causas de la depreciación internacional de la peseta son de orden político como de orden financiero, ha de ser, posiblemente, difícil al nuevo ministro dar con métodos eficaces que remedien la situación, a menos de que el general Berenguer haga desaparecer la incertidumbre que impera en España desde la Dictadura.

España goza de orden y prosperidad; pero en presencia de la incertidumbre reinante cabe dudar de que se obtengan grandes resultados con simples reorganizaciones.

SE DESEA ADQUIRIR
HISTORIA DE ESPAÑA DE DON
FRANCISCO PI Y MARGALL

Libreria BATLLOSERA Ingenieros, 3

HALLÁNDOSE el jueves pasado día 21, el vecino D. Mateo Foch Monfort, de 55 años, ausente de su domicilio, calle de La Junquera, número 71, entró el vecino de la misma casa D. Sebastián Ruiz, sustrayéndole 110 pesetas que tenía en una caja de madera. El autor del hurto tomó el expés, dirigiéndose a Barcelona.

—A on compres, que sempre portes
coses de tant de gust?

a la Merceria MONELL

ANTE el juzgado de Port-Bou han sido denunciados Juan Esteban Pau, de 55 años, y Salvador Moncasí Pairani, de 39, los cuales en un vagón del ferrocarril riñieron, resultando con lesiones el segundo y una mujer que viajaba en el mismo tren llamada Concha Ribera, de 44 años.

EN la secretaría del Instituto Nacional de esta ciudad, durante el próximo septiembre estará abierta la matrícula, en los días laborables de 10 a 12 de su mañana, para los alumnos de enseñanza oficial de los estudios de bachillerato.

Kiosko de tota mena de diaris, revistes, etz., per a vendre a Port-Bou.

Raó: F. COROMINAS.—Carretera de Roses, 24.—Figueras.

SE ha interpuesto recurso contencioso administrativo contra los acuerdos del Pleno y Comisión municipal de Borrásá, resolviendo el concurso instruido para la provisión en propiedad de la plaza de médico titular e inspector municipal de Sanidad.

El recurso se ha iniciado a nombre del médico don José M.ª Vila Vidal, vecino del indicado pueblo.

EL Ayuntamiento de La Junquera anuncia las vacantes de Comandante municipal, Médico titular e Inspector municipal de Sanidad y Veterinario titular e Inspector de Higiene y Sanidad pecuaria. Dichos cargos se proveerán mediante concurso.

—Quines mitges més bones. D'on són?
de can MONELL

POR el Gobierno civil de esta provincia se ha dispuesto que, de acuerdo con lo informado por el señor Inspector jefe de primera enseñanza y teniendo en cuenta que persisten los rigores del calor, se prorroguen las vacaciones escolares hasta el día 15 de septiembre próximo, debiendo, por consiguiente, reanudarse las clases en todas las escuelas el martes 16 del mismo.

ACEITES Y GRASAS MINERALES
-:- LUBRIFICANTES -:-

La Comercial e Industrial Española S. A.

Especialidades para los Autos y Maquinaria Industrial y Agrícola
Riera Magoria, 159-Barcelona
Agente provincial: J. Ruhi - Subida Catedral, 4

GERONA

CON expresa misiva laudatoria, hemos recibido de la entusiasta y verdadera feminista D.ª Antonia Farreras, unos folletos de propaganda altruista, bajo el nombre de "Amparo Maternal".

Como la tal institución es un manantial de purificación y salvación para la mujer caída y su inocente hijo, a quienes por ignorancia suele repudiar la sociedad, respetando su confesionalismo, reproduciremos en próximo número el sentido verbo de amor y paz que lleva el folleto de propaganda, cuya redacción suponemos obra de la suave pluma de nuestra inteligente comunicante.

Dice D.ª Antonia Farreras que el "Amparo Maternal" es la primera fundación de este género en España. Es de espíritu muy adelantado, pues se salvan los escrúpulos de desdeñar a la mujer madre y su tierno hijito.

Se evita que vayan a la Inclusa estos infelices seres. La casa funciona admirablemente y es la admiración de todos los médicos que la conocen y visitan. Se ampara a la mujer menor de edad, la mujer soltera que cae por el novio.

Nuestra distinguida compañera en la prensa, nos anuncia que el grupo filantrópico, del cual es secretaria, se propone la realización de otras muchas varias obras sociales benéficas.

"Radio Barcelona", el próximo viernes a las seis de la tarde, se ocupará de la empresa que llevan a efecto tales ejemplares feministas.

Con la cordialidad de corazones fraternales, ponemos nuestro concurso y

columnas a disposición de tan nobles miras.

POR defecto de tiempo y espacio, no podemos publicar hasta el número próximo una importante e interesante Correspondencia de Cadaqués.

Al lamentarlo, esperamos de los numerosos suscritores vecinos de aquel pueblo, un buen margen de perdón.

Propietaris i Mestres d'obres

Exigiu als magatzems i al vostre guixaire el legítim i acreditat guix de Mayà, en sacs precintats, de l'antiga guixera d'En Sans, de J. Batlle, que és el millor i el més consistent que hi ha.

Ayer martes, en la carretera de Vilabertrán, en uno de los virajes, una bicicleta montada por el joven Calmó, se precipitó contra un automóvil.

El ciclista se produjo una leve herida en el brazo derecho, quedando la bicicleta con serios desperfectos.

LLIBRERIA PER A VENDRE

A PORT-BOU (MOLT BONA)

INFORMES: F. COROMINAS, Carretera de Roses. 24 — — FIGUERES

LA brava gent del blau-blanc Port de la Selva, el diumenge, dia 24, honoraren, perquè bé prou que s'ho mereix, al pulcre i celebrat escriptor

Alexandre Plana, l'home de cor extraordinari que ha merescut d'aquells corals pescadors, el simbòlic nom de "pare del poble".

Més de 60 comensals, tots mariners, s'aplegaren al vol de la taula gran on se festejava amb un àpat la compenetració espiritual d'aquelles entusiastes gents i la bonhomia de Plana.

L'Alcalde del poble, Antoni Cairó Bonaterra, que no hi faltava, en un bell i discret parlament assabentà a tots els reunits, que el dia abans, l'Ajuntament que ell tenia l'honra de presidir havia anomenat fill adoptiu del poble a Alexandre Plana.

Aquesta declaració promogué tan sorollosa ovació, que ben segur encara plana damunt les ones de la mar.

Nosaltres que estímem a Alexandre Plana com un bon amic, ens ajuntem de cor a aquesta ben merescuda ovació, i a l'entusiasme dels mariners per un home que tant s'ho val.

Se vende UNA CASA CON PATIO

Razón: JOSE VIVES, Subida al Castillo, 24

EL pasado sábado regresaron de Culera nuestros pequeños colonos, viniendo muy contentos, aunque con ganas de volver allí.

De la sana vida que llevaron dan idea su aspecto y aumento de peso en cada uno.

EL "Foment de la Sardana" commemoró el III aniversari de su nacimiento, como ya anunciamos, con una escogida audición de sardanas, que ejecutaron "Els Montgrins" y "Antiga Pep".

La Rambla con mucha animación y varias ruedas de sardanistas.

—Saps que la Maria s'ha casat?

—No m'extranya. Per què?

—Comprava a la Merceria

MONELL

PASÓ la feria de San Bartolomé sin pena ni gloria, siendo quizá causa de ello su coincidencia con el domingo.

Les viles i ciutats mostren llur puixança i la bonesa de cor, parant taula als qui hi arriben.

MICERÍ.

El Vino de Quina Portolá es el mejor aperitivo

De venta en todas partes

A consecuencia de las graves heridas sufridas, el sábado último falleció en el Hospital, el obrero vecino de Viure, que en Pont de Molins fué alcanzado por una piedra de grandes proporciones.

TIENDA CON VIVIENDA, AGUA,
GAS Y TODO CONFORT PARA AL-
QUILAR

RAZÓN EN ESTA IMPRENTA

EL Comité Femenino de Mejoras Sociales, de Barcelona, ha organizado un 4.º concurso de Lecturas dirigidas, cuyos libros a comentar serán:

Viaje por las escuelas de España, de Luís Bello (1.er tomo). La Esfinge Maragata de Concha Espina. Poesías de Juan Ramón Giménez. La Atlántida de M. Verdaguer (catalán).

Podrán tomar parte en el concurso cuantas personas quieran, con sólo la obligación de mandar su nombre y dirección en tarjeta postal a la secretaría del Comité, Paseo San Juan, 2, Barcelona.

El Comité remitirá al domicilio de los inscritos un cuestionario sobre las obras recomendadas, y, terminado el plazo fijado, deberán contestar a las preguntas del mismo en forma concreta y seria. Se considera fuera de concurso toda contestación irónica o de mal gusto.

Se admitirán las contestaciones hasta el mes de Octubre, coincidiendo con la fiesta del libro.

Un jurado clasificará las contestaciones.

El concursante no tendrá gasto alguno, sólo en el caso de ganar premio deberá abonar el gasto de remitirle éste por correo.

Habrà varios premios, consistentes en libros.

Las obras propuestas para la lectura no es obligación comprarlas, se pueden leer en bibliotecas, ateneos o centros de cultura, o bien adquirirlas entre varios para hacer el intercambio.

El Comité no tiene otra finalidad que

divulgar la cultura y fomentar la emisión del juicio de las obras por medio del cuestionario, lo que dará patente prueba que se ha sabido leer y comentar.

—Quin perfum més fi. Ja sé d'on és de can MONELL

La pesseta a terra

Davant la caiguda de la pesseta, tothom hi fa la càbala.

Doncs nosaltres, encara que humils, també.

El desastre, per nosaltres, té una sola explicació.

La desconfiança; el rezel.

Desconfiança de tothom davant un govern que es Dictadura i actua com una madoixa.

Desconfiança de tothom en veure que tornen els mateixos homes vells, gastats i desacreditats.

Desconfiança perquè fent la doba doba, no es fa res.

Desconfiança del Capital en tèmer un capgirell nacional.

Desconfiança de l'Estranger en veure que encara vivim els vells vicis.

Desconfiança en els homes representatius, perquè sols procuren per ells.

Desconfiança de l'obrer respecte el patró; dels patrons, vers els obrers.

Desconfiança dels ciutadans a la burocràcia perquè la creuen inepte o venable.

Desconfiança de la burocràcia (civil i militar) respecte del país que creuen egoïsta.

Desconfiança de tots contra tots; aquest creiem, que és el mal.

I per damunt, l'interès dels forasters en accentuar-la, i la ceguesa nostre en agreujar-la, bescantant-nos uns als altres.

Som un país que sembla no tenir remei.

França es va salvar, posant tota la confiança amb Poincaré.

Es salvarà Espanya?

—Sí, dona, sí; ves a la Merceria MONELL i ho trobaràs.

Llibreria Batllosera

LLIBRES

LLIBRES

LLIBRES

Enginyers, 3 Figueres

La moral i la conducta de les nostres pagesies és de parar taula al foraster que hi arriba.

BROGAT.

Tip. IDEAL.- Muralla, 4.-Figueras

CLINICA DENTAL

Ll. Coll de Cendra
Odontòleg

Casades de Còdol, 5 pral.

FIGUERAS

Banco de Crédito Ampurdanés, S.A.

Corresponsal de los Sres. Soler y Torras Hnos.

Efectúa todas las operaciones que integran la BANCA - BOLSA y CAMBIO

Manufacturas Cuero Tosas, S. A.

TOSAS

MARCA REGISTRADA

Curtidos al cromo especiales, Correas, Tiretas

Cables, Tacos, Tiratacos y todos los artículos

en cuero crudo y curtido para la industria

Despacho en Barcelona:
AUSIAS MARCH, 21, PRAL
Teléfono 13874

FÁBRICA EN BLANES
(Provincia de Gerona)
Teléfonos 15 y 32

Garage Citroen = Calle 28 de Mayo, 17-Travesía carretera Madrid a Francia-Distancia 50 m.

Taller de reparaciones garantizadas a precios módicos (Garage)
(Tél. 15) Stock Citroën y Agencia de Autos Taxis de Alquiler